

blifwa hotade, läs: fären blifwa hatade N:o 5, sid. 71, rad. 9 uppiifrån, står: när han blir hotad, läs: hatad, och rad. 13 står åter: hotad, läs: hatad, sid. 79, rad. 4 nedifrån, står: nemligen, läs: wanligen; sid. 80, fö. sta raden, står lusten, läs: Låten; och rad. 8, äjwen, läs: öfwer. N:o 6, sid. 82. rad. 16 nerifrån, står lantar, läs: lustar; sid. 88, rad. 2, står: borungar, läs: Konungar; sid. 92, raden. 5 uppiifrån, står falska andan, läs: falska Åran. N:o 9, sid. 139, rad. 6 nerifrån, står: repiterad, läs: remitterad; på nedersta raden står: 1/2 mil, läs: 11 mil.

Anmälan.

Tidningen "Ens Ropandes Röst i Öknen" kommer att, vill Gud! nästa år fortsättas af samma Redaktion och med samma prænumerations pris, 32 sk. 6 ko., uår prænumeration sker directe hos Redaktion, som i fo 8: omslag afskickar den till Prænumerantens näraste Post Contor. När Prænumeration sker å Post Contoren, tillagges wanligt postafwärd. Piteå i November 1852.

Redaktionen.

Piteå

Tryckt hos N. N. Nygren 1852.

Ens Ropandes Röst i Öknen.

N:o 1. Januari. 1852. 2 Årg.

Till Ropandes Rösten.

(Inlämndt)

Mot "nybäckren" hafwa, som man wet, blifwit anförda mer eller mindre wiktiga gravamina Och huru flulle böcker, skrifna för millioner i de aldrawigtigaste ämnen, kunna undgå all granskning, då enhwar har sitt eget hufwud och hjerta, tycke och smak. Med all billighet i domen och affende på den menssliga skröpligheten hos dessa böckers författare, har dock Swenska kyrkan länge yttrat billiga klagomål öfwer den brist i Swangelisk mognad och klarhet, som på sina ställen, särdeles i nya Katekesen och Handboken, wisat sig. Nya Psalmboken är utan twifwel bäst, ehuru ock der sänre Psalmer eller werfar finnas, dem Thomander och Wieselgren m. fl. betydligt bättrat. Ett slags försök att omskrifwa Psalmboken har Prosten Joh. Dillner efter sin smak och känsla företagit. Här införes, på begäran, ett prof deraf, som wisar, huru olika förf. kunna olika uttrycka samma ämne. Med nöje införa wi detta prof och tro oss göra våra läsare dermed ett nöje, helst om de wilja jemnföra denna omarbetning med sjelfwa Psalmen N:o 137.

No 137, i Psalmboken: omstrifwen.

1. Ande, tröstens till! Ur din grund uppvälla heliga begär Du Guds verk fullkomnar, Allt för synden femmar, Swad du icke är. Nör och lär min swaga tunga Dina nådawerk besjunga.

2. Ensam du kan lära Herran Gud att ära I de helga ord. Der din låga brinner, Själens sig besinner Säll, rättfärdiggjörd. Din ingifwelse är dyrkan, Din beskännelse gör kyrkan.

3. När betryck och jämmer Sinne, mod förstämmer, Din widrörelse Tröstar och upprättar, Tunga bördan lättar, Ser hugswafelse; Törnet hwarja taggen missar, Själens högt i lof utbrister.

4. Till dig, Herrens Dufwa! Heliga och kyswa! Ur min hug uppränd Sj till werldens trålar, Till de rena själar War och blir du sänd. Wårdes mig för dig bereda, Till din gömda boning leda.

5. Helga wind och Flamma! Du är än densamma, Som du fordem war. An åt oss du giffres, An bland oss du triffres, Som i forna dar. Aldrig fanningen bedrager, Aldrig löste ärtager.

6. An du kommer, stilla, Annu svingrar wissa Dina wingars släkt. Annu oss ifkläder Samma himlars wader Samma hwhita diäkt. Trons och menlöhetens dagar N o än, när Gud behagar.

7. Styr och för min bana, Från all syndig wana, Till ditt dora hem. Deda icke mäktar, Utan dig försmäktar Christi tryckta lem. Tron är swag, förmägan trypter, Stöt med dig hon genomtrypter.

8. Samla spridda lammen, Jesu ja och amen! Till

hans dyra namn. Wår dem, när och fjerran, Ande, sänd af Herran Till hans öppna famin. Dig tillhör att gifwa friden, Dig att sluta bitter friden.

9. På oss wäntar döden, Slut på våra öden, I den onda werld. Herre! till ossblicka, Wårdes Anden ställa Till vår sista färd. Mulna dagar storma, illa, Låt oss stilla gå till hwila. Amen.

En ropandes röst i Öfnen.

Johannes war egenteligen den förste, som ropade i öfnen. Utställiga röster före honom hade wisserligen ropat, men deras röst war antingen för låg, för att höras till afgrunden eller också woro menniskorna ännu döfware än de woro på den tid, då Johannes ropade. Profeterna ropade wisserligen med hög röst, men deras samtida hörde dem intet. Wår Herres och Trälsares egen röst war högre och starkare än alla röster, som ropat före och efter honom; men hans röst hördes icke af andra än dem, som woro på nära håll; de, som woro på långt håll, hörde icke den himmelska rösten. emedan de woro döfwa. Han klagar sjelf på några ställen öfwer sina samtidas döfhet, hwat om Profeten talar: (Med hörande öron höla de höra, men icke förstå.) Efter Trälsares död och Himmelsfärd brådade Apostlarna ropat, och då först öpprades någras öron, så, att deras höft hördes längre än någon annans röst, som ropat före och efter dem. Men denna hörsel förvandlades åter till döfhet, sedan föröfvelserna upphörde; Apostlarnes röst hördes ända till afgrunden, men denna röst kunde

djefwulen och hans drabanter icke tåla; han måste anställa grusliga förföljelser både mot dem, som ropade och dem som hörde ropet. Sedan den tiden, då förföljelserna emot de Christna upphörde blef de ropandes röster swigare, och till slut tystnade ropet alldeles. Om någon vågade höja sin röst i Påswedömet, såsom Baldus, Bielef och Hus, så blef en sådan röst genast nedtryckt med eld och swärd; ty djefwulen kan icke tåla, att någon ropar i öfuen; icke blir han sökt deröfwer, att werlden ropar hans namn i öfuen, men om någon understår sig att ropa i Jesu namn, då blir han utem sig af wrede.

Slutligen började Luther att ropa i öfuen, och hans rop hördes temmeligen widt och bredt; men de, som skulle ropa efter Luthers död, plågades af heshet, så, att ropet i öfuen upphörde; ty Speners rop hördes icke långt, ware sig, att han hade fel i luströret, eller också blefwo menniskorna mer och mer döfwa och lönghörde, så, att de icke kunde höra ett enda ord af den ropandes röst. Nu i våra dagar är mennisko slägtet döfware än någonsin fört och wi kunna icke hoppas att vårt rop skall höras längre än till helwetels port. Och, gifwe Gud, att det kunde höras till Himmelens port.

När någon ropar i öfuen uti lugnt träder, så får han swar af berg och högar, om lusten är qwalmig och tung; men dessa berg och dessa högar swara icke på alla stafwelfer i den ropandes röst; ty roparen hör endast de sista stafwelferna af sina egna ord, som upprepas af bergen och högarne. Detta genstund är icke något swar på tal, utan det är endast ett återstundande ljud, hwilket bergen

och högarne kasta ifrån sig; det vill säga: bergen och högarne annamman icke ljudet af den ropande rösten; utan de kasta det ifrån sig. Denna egenkap att kasta ljudet ifrån sig, hade bergen och högarne, redan i Döparens tid; och samma egenkap hafwa de ännu dessa berg, som skulle förnedrade warda, säger Profeten Esaias uti Epistelen på midiommars dagen. Wi kunna således icke wänta, att bergen och högarne skola emottaga ljudet af den ropande rösten; men lusten är qwalmig och tung både i kyrka och stat; sjelfwa bergen och högarne äro tryckte af tidens förfämda lustmassa; de äro i fara att qwamna af satans lukt och stank, som stiger opp ifrån asarunden. De skola således återkasta ljudet i flersaldiga stafwelfer; de skola upprepa stafwelferna i flera omgångar af den ropande rösten och säga: **"han hafwer djefwulen: han hafwer djefwulen"**. Så swarade bergen och högarne på den ropande rösten uti Döparens tid, uti Trälsarens, uti Apostlarnes tid, uti Luthers tid, uti Speners tid: **"han hafwer djefwulen, han hafwer djefwulen,"** och så swara de ännu: han hafwer djefwulen. Annars plägar hwat och en, som är af den sadren djefwulen, blifwa förörnad, när någon understår sig att kalla deras fader för djefwul; han får icke kallas för djefwul eller satan utan **"Ihsens Engel"** och **"lucifer"**. Annars är det ett gammalt ordspråk, att **"kråkan ropar sitt eget namn"**. När nu Judarne fråga af den ropande rösten i öfuen: **ho äst du; äst du Christus? äst du Elias, eller någon af Profeterna?** så swarar han: nej. Om Judarne fråga: **hwad säger du om dig sjelf?** så swarar han: jag

är enropandes röst i öfken m. m. Men Judarnes slutliga emdöme om den ropande rösten i öfken blir, att han hafwer djeswulen: han är antingen en swärmare eller Jesuit; men någon rätt andelig lärare är han icke. Detta är alla förnämmande Judars inre öfwerthogelse; men skulle någon fråga dem, om Johannes döpselse war af Gudi eller af menniskor, så swara de: Vi wete det icke.

Ehuru bergien och bögarne höra ifrån sig ljudet af Roparens röst, och swara i samma ton, som roparen; så har man likwäl märkt, att Roparens röst utlöswar en egen werkan på den lefwande naturen i — skogen; i wild-öfken, der den ropande ropar, höres detta ljud i början såsom främmande och obekämligt för skogens inwånare; i Norden till exempel växles nysskenheten hos skogens inwånare; den främmande rösten uppmärkar hos somliga nysskenhet; hos andra fasa och förskräckelse; andra intagas af härm deröfwer, att de blifwa förda i sin sömn, till Ex. björnen, haren lyssnar en stund, men griper snart till flykten, om ljudet af den ropande rösten nalkas honom närmare. Hos andra djurslag retas nysskenheten af det främmande ljudet; de komma roparen; närmare till ex. ripan kommer och skrattar åt roparen; träskan kommer snart nära roparen, och ropar sitt eget namn. Rattugglan inslänner sig öfwen, och flaxar omkring roparen; uti södra länder säges markattorna komma fram när någon menniska ropar i skogen; med ett ord: Roparens röst är för skogens inwånare wißerligen främmande, men den uppmärkar tillika en wiß nysskenhet, ett begär att göra närmare bekantskap med det föremål, hwarifrån detta ljud kommer.

Om Prostén Lästadii erhållna skraps, meddelas af Dom Capitlet i Hernösand genom Contracts Prostén Sal. Antman, den 20:de Mars 1851:

Det är förutnämndt i denna Tidsskrift, att den klaga skrift, som förutnämnde frögar Patron hade sammanfatt, till förmon för sin egen sjuka mor, skickades skyndsammelingen till Contracts Prostén, hwilken, begärligt omfattande detta tillfälle att så utlöswa den löfswä händnen, beledsagade klageskriften med åtskilliga Commentarier och skickade den derpå till Consistorium; och, ehuru klageskriften icke war försedd med Författarens Namnteckning, remitterades den likwäl till Pr. Lästadius med förståndigande att genast inkomma med förklaring. Tillika förståndigades Pr. L. att inkomma med förklaring öfwer Adam Minodas Lampelos klageskrift. Men som ingendera af dessa klageskrifter woro försedde med Författarens Namnteckning; så hemställde Pr. L. till Consistorii upplysta pröfning, huru wida dessa anonyma klageskrifter kunde nyptagas till pröfning, då de icke woro försedde med Författarens Namnteckning; Men Consistorium fastade intet afseende på denna invändning, utan förståndigades Pr. L. att skyndsammelingen inkomma med förklaring, huruvida quinman N. N. blifwit förwägrad hemlig skrift eller icke. Pr. L. måste då ingifwa till Consistorium följande förklaring: "Till Maxime venerandum Consistorium!

Uti skriftwelse af den 12:te December 1849, har M. B. Consistorium ytterligare åskat undertecknads förklaring öfwer en, i Förgångsmannen Adam Johansson

Muodas Compolos Namn författad, och till Kongl. Maj:ts Respective Besallningshafswande i Norrbottens Län, ställd klagofrist, öfwer Bonde sönerne Gustaf Johansson Muodas Compolo, Johan Nilsson Muodas Compolo, och Rajd Lappen Anders Jonsen, de der, enligt klagandens förmenande, skola hafwa stört husfriden uti klagandens hemvist. Ehuru inledningen till denna klagofrist innehåller åtskilliga gallblandade utgjutelser, icke allenast emot mig, utan äfwen emot Presler i allmänhet, tyckes likväl klagofristens hufvudpunkter wara riktade emot förenämnde personer, hwilkas förklaring härmed bifogas

Emellertid tyckes både min och de nämnde Personernas förklaring nu mera wara öfwerföddig, enär Försgångsmannen Adam Johansson Muodas Compolo, uti flere wittnens närvaro förklarar, att han hwarken anmodat någon att författa en sådan frist, ej heller satt sitt bomärke derunder. Det är för mig omöjligt att bedöma, huruvida ifrågawarande klagofrist, blifwit författad med Adam Johanssons samtycke, eller icke. Emellertid förmodas, att en till Norrige förkyrd Päneman, wid namn Bucht, skall wara fristens författare.

Jag hemställer alltså till M. v. Consistorii upplysta pröfning, huruvida dylika anonyma smådesfrifter, författade af fringsstrykande och förkyrda brottlingar, hwarigenom allmogen kan förledas till offälliga rättsegångar, må kunna till pröfning upptagas, enär den, med Lagens former obekante, icke eger tillfälle att söka upprättelse af en förkyrd brottling. Skulle M. v. Consistorium anse författaren till denna smådesfrist, som härmed bifogas,

förtjena större trovärdighet, än dessa af mig anförda skäl; då skall jag icke underlåta att förkl. ssa mig skriftligt intyg af Adam Johansson Muodas Compolo, att han, enligt sin egen mundiliga uppgift den 15:de December 1849, hwarken anmodat någon att författa en sådan frist, ej heller satt sitt bomärke derunder. Jag kunde icke, wid det omförmälda tillfället, affordra honom detta intygande skriftligen, emedan mannens obestämda och wacklande karakter, icke kunde inge mig något förtroende till hans ord; och hwaras jag, att maxime venerandum Consistorium icke tvingar mig att affordra honom ett sådant vittnesbörd, emedan det, enligt min öfwerthjelse, kunde lemna honom tillfälle, att, med sitt bomärkes underrättande, bestyrka en lögn till, utem den redan bestyrkta.

Jag misstänker nemligen, att klaganden, wid den tid, då klagofristen skreis, warit beherrskad af en infernalisk passion, som yttrar sig, såsom andeligt hat, hwilket varit rätta motivet till alla Religions förföjelser; ehuru denna passion blifwit af den opartiska Historien brännt ärkt med nedrighetens och den moraliska förblindelsens stämpel. Och af denna infernaliska passion, tyckes den ofstämmande smådesfristens författare hafwa varit genomträngd, både till kropp och själ. Ehuru stadd på en rymning, för att undgå Lagens hämd måste han, såsom äkta Lutheran, och hänförd af den orthodoxa galans intryck på hjernan, förfäktat Lutheriska lärans renhet, hwilken han föreställde sig wara i fare att utretas af Wäfarenas botpredikningar. Jag förmodar alltså, att klaganden, uti Februari månad 1849, war förfat-

tarens Trostbröndt, att han war beherrskad af samma Jesuitiska passion, som Kristens Författare; och att han sålunda icke allenast samtyckt till klagoskriftens innehåll, utan äfwen egenhändig den samma bestrykt med sitt bomärke. Smellertid har mannens andeliga hat till Läsa-
farena något gifwit sig, och hans naturliga huswudpassion, egenmyttan, har åter gjort sig gällande. Denna nedriga passion drifwer honom nu, att, emot bättre wettande, förneka sin förra handling. Kan nu Kristens Författare icke bewisa, att klaganden salt sitt bomärke under skriften, så kommer han att answara för misbruket af annor mans namn. Jag hemställer alltså ännu en gång till m. v. Consistorii pröfning, huruvida en sådan skrift förtjenar att upptagas till pröfning, hvars Författare är, som det berättas, en förrymd brottling, och hvars underskrifwande part förnekar sitt eget namn. Så mycket förswar tror jag mig, såsom anklagad part, äga rättighet att wänna af landets Ragar, att jag, innan förklaring mig offerdras, bör blifwa underrättad om den person, som genom mitt förwållande skall hafwa blifwit förolämpad.

Widare, när m. v. Consistorium, uti målet rörande Sofia Ulrika Henriks dotter, hwilken, enligt anfördt klagomål af wederbörande målsman Maria Christina Tornberg och Johan Henrikssohn Wänck, enskildt skrift skall hafwa blifwit förwågrad, utan påstaddt afseende å klagoskriftens olagliga form, alswarligen förståndigat mig, att med förklaring öfwer skriftens hemliga innehåll skyndsamueligen inkomma; så wägar jag ödmjukast, med åberopande af ofwanstående Exempel, utwisande, huruledes

en handling, ställd i olaglig form, kan ådraga antingen Författaren eller utgifwaren ett stort answar och öfverstyld stada, anhålla, att båda ifrågakarande klagoskrifter måtte återfändas till wederbörande, för att iklädas sin lagliga form, isall klagande parterne wilja fullfölja sina klagomål. Men skulle m. v. Consistorium förwägra mig, såsom anklagad part, denna billiga och på grundade stäl förebragta anhållan; så finner jag mig föranlåten, att begära hänwiesning till beswärsansförande. Hwad särskildt anhängigt gjorda målet, rörande Sofia Ulrika Henriks dotter, widkommer, så, när bewisas kan, att Förmyndaren Wärck, icke af fri wilja gifwit sitt samtycke till klagoskriftens författande, alldestund han genom främmande personer blifwit lockad och tubbad, ja, till och med hotad, derest han icke försagade sig efter deras önskan, hwilkas ömtåliga samwete finner sig högeligen beswåradt af mina nykterhets predikningar, såsom warande, det gröfsta kätteri, hwarigenom allmogen förledes till affall från den rena äkta, i bränwinsk pannan och spritdrycken förklarade, Lutheranismen, är min affigt med föreskrefne anhållan, att tvinga hala och slingrande ormar, hwilka helst smygga i mörkret, att krypa fram i dagsljuset. Det hörer till sakens natur, att alla till blodigelslägtet hörande personer, flinna sig högeligen beswårade af sanningens bitter salt. "Men om saltet mistar sin salta hwarmed skall man då salta. Gade icke saltet mistat sin salta inom Lutheriska kyrkan, skulle inga blodsgutare hafwa funnits till. Det är äfwen klart, att alla blodiglar måste hysa ett dödligt hat till hwar och en, som på dem ströer sannin-

gens bitterfakt; Och som jag har all anledning att förmoda, att m. v. Consistorium icke tager parti af krögare, så är min anhållan, att, om dessa, till Ägelslägget hörande personer, ännu ytterligare vilja fortsätta sitt yrke, de må framträda under öppet visir, icke hemligen, under diktade namn utan såsom äkta Lutheraner, beifrande förmenta oordentligheter och missbruk, hvarnill de sjelfve gifvit anledning.

Pasjala och Keuris den 4:de Januarii 1850. L. L. Pärstadius." Då en del af våra Läsare icke torde känna, hvad den allmänna Lagen stadgar, rörande besvärsskrifters författande, måste vi här göra några utdrag ur Lagsamlingen, för att visa huruledes vederbörande egenmäktigt sätta sig öfver kongl. Maj:ts Författningar, när gammal Adam sätter sig till domare.

"Det åligger en hvar, som någon besvärss- eller ansöknings skrift författat, der sategaren ej finnes hafwa förstått densamma uppfatta, att derunder sätta sitt namn och syftla, jemte orten, der han wistas, eftersom, wid åsidosättande deraf, en sådan skrift till pröfning icke får antagas; äfwen som sategaren eller sökanden bör, wid efterfrågan, gifwa anvisning på Författaren eller i annat händelse, sjelf stadna för den plikt, som kunde böra samman förriktare åläggas". Kongl. Rungbrielsen den 29 Juni 1773.

"Vederbörande erinras, att wid besvärsskrifters och ansöknings ingifwande, så till Kongl. Maj:ts, som till Collegier samu Embetsmän, noga iakttaga, hvad allmänna Lagen och flere Författningar påbjuda, att, då sategaren sjelf ej kan skrifa, och således icke egenhän-

digt undertecknat Besvärsskriften, eller ansöknungen, dels Författaren deraf bör, enligt Kongl. Rung. den 29:de Juni 1773, utskäta dess namn och syftla, dels och, att derjemme behörig fullmakt, till Beswärens eller ansöknings ingifwande, skall wara dem bifogad, wid påröfjd, att om sådant uraklätas, någon pröfning af målet icke eger rum." R. Rung. den 1. October 1812. Enligt Enbloms Lagsamling."

Allt författarena till förenämnde klago-skrifter icke tecknade sina namn, kunde hafwa sina lätt begripliga skäl, ehuru den ena äminstone, icke kan hafwa varit ofunnig om Lagens föreskrift i det fallet; men, att både Lands-höfdinge Embetet och Consistorium satte sig öfver Lagens stadganden i detta fall, det synes mera besynnerligt. Pr. L. begäran, att handlingarne måtte remitteras till vederbörande, för att erhålla laglig form, beswarades nu af Consistorium med ett så lydande utslag:

"Hernösands Consistorii utslag uti målet rörande Prostien och kyrkoherden, Riddaren af Franska Heders Regionen Herr L. L. Pärstadius, emot hwilken föreförmitt, dels, att sedan Konungens Befallningshafwande i Norrbottens Län, för den åtgärd, hwar till Consistorium kunde finna omständigheterna föranleda, till Consistorium öfverlemnad en vidimerad afskrift, af Inghesmanen Adam Johansson Mudas Compolo till bemänte Konungens Befallningshafwande ingifwita skrift och klagomål, öfver åtfyllige af några så kallade Läsare uti Pasjala Församling, honom tillfogade förolämpning och wäldsamheter; och, då uti berörde skrift, Herr Prosten uti flere afseenden war påpekad, såsom hafwande dels föranledt dels

befordrat den sinnesstämning hwaraf berörde wäldsamheter ansågos wara en yttring; till följe hwaraf Consistorium funnit nödigt, att öfwer nämnde skrift infordra Herr Prostens förklaring, så hade Herr Prosten, sedan han erhållit påminnelse, att med den fördröjda förklaringen inkomma, uti till Consistorium ingifwen skrift,

Fortf.

Om anledningen till wäckelserna i Torneå Lappmark.

Om det ännu finnas många hemligheter i naturen, som det menliga förståndet icke kunnat begripa, så torde det äfwen finnas många hemligheter i menniskohjertat, som förnuftet icke kan fatta, ehuru detta förblindade förnuft upphäfwer sig till domare öfwer Skriften och vill utgästra alla mysterier utur uppenbarelsen. Vår tids Rationalister hämta stöd ur Bibeln för att göra sina förut fattade Ideer om Religionen trovärdige; de följa deruti den listige Prestarens Exempel, som framdrog bibelspråk för att dermed bewisa, att det icke war någon synd att hoppa ner från tinnarne af Templet. Wi tilltro oss icke den förmågan, att kunna med förståndet eller förnuftet fatta hjertats hemligheter, ty den store Apostelen säger: icke, att jag det alla redan fattat hafwer, men jag far fast derefter, att jag det begripa må. Om de Christnas hänryckningar är mycket skrifwit, men litet begripit. De wisaste bland hedningarne föreställde sig, att de Christne woro besatta af onda andar, och så har man hört en prest säga om

en piga, som wändades i Samwetsqual: "det är djefwen len, som plågar henne; ingalunda plågar Gud sina barn på detta wiset." Så talade den blinda Presten, när han första gången såg se en menniska i samwetsqual. Man har äfwen hört många Prester wara af den tanken, att ingen menniska kan nu mera wara besatt af djefwulen; ehuru sådant kunde wara möjligt i Trälsarens och Apostlarnes tid, då den nya läran skulle besättas genom underverk. I våra upplysta tider behöfwer man icke wara så fördoms full, som Judarne woro hwilka inbilade sig, att naturliga sjukdomar woro en werkan af onda andar. Så till Ex. omtalas i den Ewangelifska historien, att Lärjungarne woro så intagne af skrock och fördomar, att de ansågo för werkligt, hwad Fadren till ynglingen, som hade fallande fot, försäkrade, att "anden fastade honom än i elden och än i wattenet. Sådant härberde ju af en naturlig sjukdom; så påstå nu tidens Rationalister, och deruti hafwa de medhåll af Presterna, som påstå, att ingen kan nu mera wara besatt af djefwulen. Ehuru desse, af förnufts wisdom uppläste Herrar Rationalister och Prester, icke kunna begripa, mycket mindre förklara eller bota den förmenta naturliga sjukdomen, äro de likwäl nog förmätne, att wilja förkasta tänkande Läkares och Fysiologers omdömen om själens eller andens förhållande till kroppen. Det är för sådana Herrar beqrämligare att hugga i wäddret med det blinda förnufts rostade swärd, än att undersöka Läkarens på wetenkapliga grunder byggda Psychologi; De flesta Theologer hafwa uti läran om själen följt de hedniska Filosofernas tomta speculationer, hwilka till och

med uti läran om människans fria vilja, omförförta det
Lutheriska Lärobegreppet. Det är således icke underligt,
att Prästerna, som nu mera så en mera rationalistisk än
Christelig bildning wid Universitetet, måste anse den
leswande Christendomens uppenbarelser som swärmeri,
men ingen situation eller Prest fanatismen, anse de som
ett verk af den Helige Ande. Den orthodoxa gallands intyck
på hjernan förblindar deras Förnuft, deras vundsa
gör dem blinde, (Salomo) och det andeliga hatet för-
vandlas till en helig pligt att utrota läran.

Vi föreslåa oss, att de flesta Präster skulle anse Sam-
wets qwal för ett verk af djefwilen, emedan de icke
sjelfwe erfarit det ringaste af den Helige Andes werknin-
gar. Huru kan en sådan människa få samwetsqwal,
som har ett sofwande samwete och icke känner till det
ringaste af det, som Luther sågt erfara i Nådens ord-
ning. För sådane Präster måste Samwetsqwal förefal-
la som ett verk af djefwilen; ty samwetsqwal kan pas-
sa för grofwa brottssingar, men icke för hederligt folk.
Vi wilja nu till en början anföra ett Exempel på sam-
wetsqwal, som skall wisa, huruvida det är ett verk af
djefwilen eller icke. År 1845 fanns uti Skarsuando
Församling en hederlig frögare, som lefde i enighet
med sin hustru. Denne man war sjelf en omåttlig su-
pare; det wille säga, han tog sig ofta ett måttligt rus,
men war dock aldrig öfwerlastadt; men när hustrun
fick tag i mannens flask hade hon ingen måta, hon tog
sig ofta så till bästa, att hon icke kunde stå på benen.

W i t e ä

Tryckt hos B. N. Ingren 1853.

Ens Ropandes Röst i Öknen.

N:o 2. Februari. 1853. 2 Ärg.

En ropandes röst i Öknen.

Fort. från föreg. Nr.

Deras händer, att när en människa ropar i skogen,
så komma en hel hop med kråkor och skator i rörelse;
skalltripan slår öfra ner wid roparens fötter, och —
skrattar; haren lyssnar och flyr; häkar, som hafwa sitt
bo och sina ungar i grannskapet, infinna sig äfwen med ett
gällt skrik; björnen minnar i sitt ide, kattugglan slår
rörelse roparen, och Markattan har sina gesser och
gör grimacer. Allt detta orsakande åstadkommer roparens
röst ibland skogens innewånare; rösten förefaller dem
främmande, men den retar nyfikenheten hos dess djur,
den öfverväcker hos dem ett begär att se och lära sig kän-
na det föremål hwarifrån ljudet kommer. Och om
roparen icke får något svar af någon människa i den
wilda öknen, så får han åtminstone svar af krogen,
som gifwa sitt echo i samma ton, som roparen talar, det
will säga, om roparen säger: I huggormars affödal
så swara bergen: huggormars affödal. Om ropar
den säger: ho hafwer föregifwit eder? så swara ber-
gen: ho hafwer föregifwit eder?